

[Socialministeren]

om Folketinget vil have udvalgsbehandling eller ej, så glæder det mig, at disse tre forslag nu ser ud til at kunne få en hurtig gang gennem Tinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslagene direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 13:

Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre på undervisningsområdet. (Omlægning af statsrefusioner m.v. til bloktilskud).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 7/10 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 12 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 14:

Forslag til lov om ændring af forskellige love om Færøernes undervisningsvæsen. (Ændring af regler om finansiering og refusion).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 7/10 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Lindenskov (S):**

Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre på undervisningsområdet indeholder omlægning af statsrefusioner m.v. til bloktilskud til hjemmestyret, og regeringen og landsstyret har ligeledes i dette tilfælde indgået aftale om en tilskudsreform, som medfører forenkling på mange områder. Landsstyret vil nu også få større dispositionsmuligheder i hjemmestyrets administration af disse opgaver.

Forslaget indebærer, at Undervisningsministeriet årligt kommer til at yde et tilskud på 157.225.000 kr. til hjemmestyret. Ligeledes vil jeg nævne, at vi i bemærkningerne til lovforslaget finder en oversigt over de enkelte tilskud og bloktilskud.

Det fremføres i bemærkningerne, at omlægningen vil medføre betydelige administrationsforenklinger, hvilket nok skal forstås som besparelser for Undervisningsministeriet og Rigsombudet, og så står der også for hjemmestyret. Det tvivler jeg nu på. Det må i hvert fald være med en vis modifikation, idet de nye administrationsopgaver, der nu tilføres hjemmestyret, formodentlig vil vise sig at medføre en større administrationsbyrde for det færøske hjemmestyre. Det er da klart.

Lovforslag nr. L 14 vedrører ændring af forskellige love om Færøernes undervisningsvæsen, og forslaget er en konsekvens af regeringens og hjemmestyrets aftale om tilskudsforenkling. Det fremføres også i bemærkningerne, at reformen nødvendiggør fremsættelse af dette forslag om ændring af lovbestemmelser om tilskud til det færøske undervisningsvæsen for så vidt angår tilskud til lærerlønninger og om Statens Uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende ved uddannelsesinstitutioner på Færøerne. Dette hilser jeg i særdeleshed velkommen, for jeg tror nok, at vi bedre kan administrere disse tilskud på Færøerne.

Lovforslaget medfører, at hjemmestyret for fremtiden kommer til at fastsætte det nærmere regelgrundlag på alle de områder, der vil blive finansieret ved bloktilskud, og ligeledes, at det økonomiske ansvar for udgifterne i højere grad overføres til Færøerne. Omlægningen kommer til at forenkle tilskudsadministrationen.

Herefter vil også støtten til uddannelsessøgende, som jeg har nævnt, ved uddannelsesinstitutioner på Færøerne blive administreret af det færøske hjemmestyre og efter regler, der fastsættes af Lagtinget. Det tror jeg nok at vi alle må hilse som en forbedring.

Socialdemokratiet støtter lovforslagene, som det færøske Lagting i forvejen har godkendt.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti ser meget positivt på de to lovforslag, som jo også er et led i den mere omfattende tilskudsreform, regeringen har aftalt med det færøske Lagting. Speci-

[Pia Christmas-Møller]

elt er vi tilfredse med den forenkling og decentralisering, forslagene er udtryk for. Overgangen fra det komplicerede refusionssystem til en friere og mere fleksibel bloktilskudsordning vil i væsentligt omfang både lette den administrative byrde og sikre en bedre overensstemmelse mellem den disponerende og den økonomisk ansvarlige myndighed.

Samtidig får hjemmestyret en større bevægelsesfrihed, i og med at det økonomiske ansvar for anvendelsen af bloktilskuddet helt overføres til hjemmestyret. Der er ingen snævre klausuler forbundet med bloktilskuddet, og det er vigtigt. Det er vigtigt at holde fast ved en udstrakt grad af selvstændig dispositionsfrihed. Det er den bedste vej til en mere rationel og formålstjenlig udnyttelse af ressourcerne.

Det nuværende tilskudsrefusionssystem har voldt en række problemer, som ikke kun har været af administrativ-bureaukratisk tilsnit, men også af økonomisk betydning. Der har således været tale om dobbeltdækning, da der også betales refusion af de færøske indførselsafgifter.

I forbindelse med ændringerne i det statslige budget- og bevillingssystem har refusionsmetoden ligeledes givet vanskeligheder, og bedre ventes det ikke at blive. Tværtimod forventes yderligere problemer efter afskaffelsen af den automatiske pris- og lønregulering af statens udgiftsbevillinger.

Derudover har det noget stive procentrefusionssystem undertiden medført en u hensigtsmæssig eller måske direkte dårlig udnyttelse af ressourcerne. Det er problemer, som bliver imødegået med regeringens aftale med hjemmestyret fra marts i år, en aftale, som opfyldes med bl.a. de to forslag fra undervisningsministeren, og det er vi tilfredse med.

Vi er også tilfredse med, at selve bloktilskuddets størrelse kan ændres, hvis der sker væsentlige ændringer i de forudsætninger, der har ligget til grund for tilskuddets fastsættelse.

Endelig lægger vi vægt på, at der her er tale om en udvikling, som det færøske hjemmestyre selv ønsker, hvilket understreges af, at lovforslagene allerede er vedtaget af det færøske Lagting.

Jeg skal på den baggrund indstille begge lovforslag til vedtagelse. Vi finder ikke udvalgsbehandling nødvendig.

Birgitte Husmark (SF):

Da SFs ordfører, fru Hanne Thanning Jacobsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige, at SF i lighed med, hvad vi sagde på det sociale område, til fulde tilslutter os, at Færøerne får selvbestemmelse over egne anliggender.

Med hensyn til lovforslagene nr. L 13 og L 14 har vi i SF noteret os, at det er et led i opfyldelsen af en aftale imellem den danske regering og Færøernes landsstyre af 9. marts 1987. Yderligere er aftalen tiltrådt af Færøernes Lagting den 14. april 1987.

På denne baggrund kan vi også tilslutte os, at lovforslagene går direkte til anden behandling.

Britta Schall Holberg (V):

Det er en betydningsfuld reform, vi med disse lovforslag vedtager, fordi den danske regering med opfyldelsen af sin del af aftalen viser den respekt for det færøske samfund, som dette samfund har krav på.

Landsstyret har jo fundet, at det nuværende tilskudssystem lægger nogle urimelige restriktioner på hjemmestyrets mulighed for selv at disponere.

Derfor gives der med lovforslagene mulighed for, at det er Lagtinget, der i fremtiden selv udformer regelgrundlaget på de områder, som bloktilskuddet skal finansiere, og dermed får Færøerne selv det egentlige ansvar for, hvordan pengene bruges, og det er jo meget godt i tråd med den øvrige politik, som vi fører her i landet.

Derudover er det tale om en administrativ forenkling, som vil komme både den danske og den færøske administration til gode, og også det er i tråd med den danske regerings almindelige politik.

Venstre giver derfor sin tilslutning til disse to lovforslag, også gerne uden udvalgsbehandling.

Ole Vig Jensen (RV):

Med de udemærkede og dækkende bemærkninger, der allerede er gjort af de tidligere ordførere, skal jeg fra radikal side give tilslutning til lovforslagene. Heller ikke vi finder det nødvendigt med udvalgsbehandling.

Annette Just (FP):

Fremskridtspartiet vil gerne erkende, at dette

[Annette Just]

er en lovforenkling. Det vil selvfølgelig være meget nemmere, når der blot er tale om tilskud i form af bloktilskud til Færøerne.

Men vi erkender også, at dette er en forøgelse af de bloktilskud, som man altså har vedtaget før i tiden. Rent faktisk er der for disse to lovforslag, nr. L 13 og L 14, tale om en forøgelse på 19,8 mill. kr. fra 137,4 mill. kr. til 157,2 mill. kr. En sådan forøgelse af et bloktilskud kan vi ikke gå ind for midt i året, og derfor synes vi, det er lidt uansvarligt, at Færøerne, der dog selv har bedt om at få selvstyre, ikke også er villige til at bære et lidt større økonomisk ansvar.

Det bør være sådan, at man sammen med et selvstyre tager det økonomiske ansvar og betaler en større del af sin egen regning for til sidst selv at kunne betale fuldt ud.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Den fungerende undervisningsminister, og hvis det skal være helt korrekt: undervisnings- og forskningsministeren. Jeg giver ordet til sundhedsministeren.

Undervisnings- og forskningsministeren (Agnete Laustsen, fg.):

Også på dette område kan jeg udtale glæde over, at der er bred tilslutning til de fremsatte lovforslag, og ligeledes over, at deres hurtige behandling her i Tinget er sikret. Tak.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslagene direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre på sundhedsområdet. (Omlægning af statsrefusioner m.v. til bloktilskud).

Af sundhedsministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 7/10 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 14 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om ændring af forskellige love om Færøernes sundhedsvæsen. (Ændring af regler om finansiering og refusion).

Af sundhedsministeren (Agnete Laustsen).
(Fremsat 7/10 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Lindenskov (S):

Forslag til lov om tilskud til hjemmestyret på sundhedsområdet indeholder omlægning af statsrefusionerne til bloktilskud på sundhedsområdet. Forslaget er ligeledes et led i aftalen om en refusionsreform, en aftale mellem rigsmyndighederne og hjemmestyret.

Baggrunden for forslaget er i hovedtrækkene den samme som for de andre lovforslag, vi har behandlet her i dag: dels forenkling af administrationen, refusion og forbedring og mere overensstemmelse mellem beslutningskompetencen og det økonomiske ansvar på Færøerne, dels at give de færøske myndigheder større dispositionsfrihed.

Netop dette lovforslag indeholder bevillingerne til bl.a. hospitalsvæsenet, et ansvarsområde, som på Færøerne har en meget høj prioritet, og et område, hvor vi i stor udstrækning er meget afhængige af ekspertise uden for det geografiske område Færøerne.

Færøsk hospitalsvæsen, må vi nok understrege, er i en meget svær brydningsperiode, og jeg vil håbe, at vi fortsat kan bibeholde en for Færøerne nødvendig og uundværlig ordening med hensyn til adgang til Rigshospitalet.

I dette lovforslag kommer vi til at anlægge en ny formulering af færingernes adgang til Rigshospitalet, idet det, vi bruger af Rigshospitalet, kommer til at hedde »forbrug af Rigshospitalet«.

Jeg vil for en gangs skyld appellere til statsmyndighederne om netop i denne forbindelse at tage de særlige færøske forhold i betragtning, idet vi i vort samfund i Atlanterhavet – vi er jo kun 46.000 mennesker – altid vil være af-